

Súd: Mestský súd Bratislava II
Spisová značka: 11P/17/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1221200768
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tamara Ondrušková
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2023:1221200768.15

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava II v konaní pred sudkyňou Mgr. Tamarou Ondruškovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: J. Á., B.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v X., P. X/A, X., dieťa rodičov - matky: W. Á., G.. Á., B.. XX.XX.XXXX, O. X. B. XX, X., zastúpená: JUDr. Martin Križan, PhD., advokát so sídlom Nevädzova 6F, Bratislava, a otca: G. X., B.. XX.XX.XXXX, O. X. L. XXXX, T., zastúpený splnomocnenou zástupkyňou: Y. Z. T., X. Š. XX/A, T., v konaní o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, takto

rozhodol:

- I. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým J. Á., nar. XX.XX.XXXX, každý páry kalendárny týždeň v čase od soboty od 10:00 hod. do nedele do 17:00 hod. Miestom prevzatia a odovzdania maloletého je miesto bydliska matky.
- II. Vo zvyšnej časti súd návrh otca zamietá.
- III. Protinávrh matky zo dňa 07.05.2021 sa zamietá.
- IV. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Bratislava II č. k. 11P/187/2019-65 zo dňa 06.08.2020 v časti výroku o úprave styku otca s maloletým.
- V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom, doručeným Okresnému súdu Bratislava II dňa 04.02.2021, sa otec domáhal zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému J., keď navrhol, aby súd upravil styk otca s maloletým J. nasledovne: Otec má právo na styk s mal. dieťaťom každý nepárny týždeň v čase od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod, každý rok v termíne od 1.7. od 10.00 hod. do 15.7. do 18.00 hod. a od 1.8. od 10.00 hod. do 15.8. do 18.00 hod., počas Vianoc každý nepárny rok v termíne od 23.12. od 17.00 hod. do 27.12. do 17.00 hod. a od 30.12. od 10.00 hod. do nasledujúceho roka do 5.1. do 17.00 hod., každý nepárny rok počas veľkonočných sviatkov v termíne od piatku od 10.00 hod. do pondelka do 17.00 hod. Otec maloleté dieťa preberie v mieste bydliska matky, kde ho v stanovený čas aj odovzdá, matka je povinná dieťa na styk s otcom riadne pripraviť. Matka je povinná písomne informovať otca mesačne, najneskôr vždy do desiateho dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca o zdravotnom stave maloletého, o detskom lekárovi a zmenách detského lekára, o odborných lekároch maloletého, zmenách aktuálneho bydliska maloletého, o nástupe do školy, ktorú maloletý bude navštevovať, o osobitných potrebách maloletého a tiež o ďalších podstatných veciach týkajúcich sa maloletého. Matka je povinná bezodkladne zasielať otcovi kópie všetkých lekárskeho správ z každého vyšetrenia mal.

dieťaťa a bezodkladne mu oznamovať termíny vopred plánovaných lekárskeho vyšetrení maloletého ako aj prípadnú hospitalizáciu alebo akútnu zmenu zdravotného stavu maloletého.

2. Otec v dôvodoch svojho návrhu poukázal na to, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č. k. 11P/187/2018-65 zo dňa 06.08.2020 súd schválil rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej je otec oprávnený stretávať sa s maloletým J. každú párnú sobotu v mesiaci v čase od 9.00 hod. do 19.00 hod. s tým, že si vyzdvihne maloletého v mieste bydliska matky a na tom istom mieste ho po ukončení styku odovzdá. Otec uviedol, že matka od počiatku schválenia tejto dohody nedodržiavala ani to minimum styku, na ktorom sa dohodli, matka styk otcovi odopiera pod rôznymi zámienkami, taktiež mu neposkytuje žiadne informácie o dieťaťi, ani pokiaľ ide o jeho zdravotný stav. Otec podal taktiež návrh na výkon rozhodnutia a s matkou maloletého mali absolvovať sedenia v poradenskom centre O.. K dôvodom na rozšírenie styku s maloletým otec uviedol, že syn má už X,X roka, okrem logopedických problémov je podľa názoru otca zdravý, o maloletého sa vie postarať a aktuálne dohodnutý minimálny styk nie je v prospech maloletého. Otec sa chce na výchove syna podieľať, chce s ním tráviť čas. Dieťa potrebuje otcovský vzor, maloletý je na otca zvyknutý, je s ním rád. Otec nechce, aby sa mu syn odcudzil.

3. Matka sa k návrhu otca vyjadril podaním doručeným súdu dňa 07.05.2021, pričom uviedla, že s návrhom otca kategoricky nesúhlasí, nakoľko je v rozpore so záujmami maloletého dieťaťa a s vysokou mierou pravdepodobnosti prispieje k zhoršeniu zdravotného stavu dieťaťa a spomaleniu jeho vývinu. Matka ďalej uviedla, že maloletý sa po každom stretnutí s otcom v noci pomočoval a mal nočné mory. Prvé stretnutie otca so synom po schválení rodičovskej dohody, prebehlo dňa 22.08.2020 a po jeho ukončení maloletý J. prestal rozprávať, pričom matka sa domnieva, že to bolo spôsobené nejakým stresovým faktorom. Maloletý sa neskôr vyjadril, že to bolo kvôli partnerke otca. Maloletý sa potom síce opäť rozhovoril, no začal hovoriť, že s otcom ísť nechce. Uvedené malo negatívny vplyv aj na nástup maloletého do T. Š.W.. Ďalšie stretnutie prebehlo 19.09.2020, na ktoré maloletý ísť nechcel, po stretnutí začal zúriť, matku udrel pästou do čela a s plačom povedal, že má novú maminku, otec mu to povedal a nútil ho, aby povedal, že tam bude spať. Maloletý opakovane rozprával, že nechce ísť k zlej tete. Matka absolvovala so synom psychiatrické vyšetrenie u T.. B. J. ako aj v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, o čom predložila lekárske správy. Matka spochybňuje otcov deklarováný záujem o maloletého, otec nesúhlasil so stretávaním sa so synom za prítomnosti matky, aj napriek reakciám maloletého, o ktorých bol informovaný. Matka poukazuje na skutočnosť, že otec syna radšej neuvidí vôbec, ako by s ním mal byť v jej prítomnosti. Matka považovala za nedôvodný a rozporný s najlepším záujmom dieťaťa návrh otca, aby maloletý J. podstúpil ďalšie lekárske vyšetrenia resp. Aby bol otec vždy informovaný o všetkých lekárskeho vyšetreniach maloletého. Na základe uvedeného matka navrhla, aby súd návrh otca zamietol a zároveň aby súd zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava II č. k. 11P/187/2019-65 zo dňa 06.08.2020 v časti úpravy styku otca s maloletým tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každú párnú sobotu v mesiaci v čase od 9.00 hod. do 19.00 hod., v prítomnosti matky.

4. Otec vo vyjadrení doručenom súdu dňa 23.08.2021 uviedol, že matka svoju obavu zo zhoršenia zdravotného stavu maloletého a spomalenia jeho vývoja, v dôsledku stretávania sa s otcom, ničím nepodložila. Matka po uzatvorení rodičovskej dohody túto dohodu dodržala len dvakrát, následne otcovi odopierala styk s výhovorkami, že maloletý je chorý, že nechce k otcovi ísť, že sa pomočuje atď. Matka umožnila otcovi vidieť maloletého v období od 20.09.2020 do 23.08.2021 iba jedenkrát, v júli, na dve hodiny. Inak zakaždým, keď otec prišiel na styk s maloletým, matka s maloletým doma nebola. Otec považoval tvrdenia matky o pomočovaní sa maloletého za účelové, pokiaľ ide o tvrdenie matky o tom, že maloletý po stretnutí s otcom prestal rozprávať, otec poukázal na to, že maloletý má diagnostikovaný oneskorený vývin reči. Otec ďalej uviedol, že maloletý nemá žiadny problém s jeho aktuálnou priateľkou, nevznikol medzi nimi žiadny konflikt. Pokiaľ ide o matkou predložené lekárske správy, otec o týchto vyšetreniach vôbec nebol informovaný, dozvedel sa o nich až zo súdneho spisu a zo zdravotnej dokumentácie maloletého. Otec taktiež uviedol, že keby nemal skutočný záujem stretávať sa so synom, nepodával by návrh na výkon súdneho rozhodnutia. Matka bráni styku otca so synom, nechce situáciu riešiť o čom svedčí aj fakt, že nespocovala so združením O., ktorý ukončil spoluprácu s rodičmi. Matka neumožnila otcovi vidieť maloletého ani na Vianoce, neumožnila mu ani odovzdať maloletému darčeky. Takéto správanie matky nie je v záujme maloletého dieťaťa, matka by sa mala podieľať na vytváraní a udržiavaní citovej väzby medzi otcom a synom. Otec nepopiera, že maloletý je fixovaný na matku, nemá záujem rozbíjať ich vzťah, chce sa len vo väčšom rozsahu so svojim synom stretávať. Otec má za to, že matka sa stále nevyrovnala s tým, že má otec nový vzťah a maloletého využíva na pomstu.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania ako aj výsluchom maloletého, oboznámil sa s rodným listom maloletého, správami o priebehu a výsledkoch psychologického poradenstva z O. C..Z.., spisovým materiálom v súvisiacom konaní vedenom pod sp. zn. 48Em/3/2020 a spisovým materiálom v konaní o uloženie výchovného opatrenia sp. zn. 11P/192/2022, lekárskymi správami od T. J., písomnými vyjadreniami oboch rodičov predkladanými v priebehu konania, správou zo psychologického vyšetrenia z Centra pedagogicko psychologického poradenstva a prevencie zo dňa 11.11.2020, Správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny X. z prešetrenia pomerov v domácnosti matky zo dňa 15.06.2022, lekárskou správou od T. Z., pediatričky maloletého J., sms komunikáciou medzi rodičmi maloletého, správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok z prešetrenia pomerov v domácnosti otca zo dňa 03.01.2023, lekárske správy predkladanými matkou, potvrdením centra poradenstva a prevencie o tom, že maloletý je klientom tohto zariadenia, potvrdením MV SR, OO PZ BA II zo dňa 15.05.2023, výpismi z účtu predloženými matkou, úradným záznamom o pohovore s matkou na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava zo dňa 13.04.2023, správou zo psychologického vyšetrenia Centra poradenstva a prevencie zo dňa 15.06.2023, potvrdením Detského centra pre vzdelávanie a výskum zo dňa 06.07.2023, ako aj ostatnými listinnými dôkazmi na vec sa vzťahujúcimi a zistil nasledovný stav veci.

6. Maloletý J. Á., nar. XX.XX.XXXX pochádza z mimomanželského zväzku navrhovateľa a odporkyne.

7. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II. č. k. zo dňa 06.08.2020 súd schválil rodičovskú dohodu v znení, že maloletý J. sa zveruje do osobnej starostlivosti matky. Obaja rodičia sa zaväzujú maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Otec sa zaväzuje prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 200,- eur mesačne k rukám matky. Zročné výživné nevzniklo. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každú párnú sobotu v mesiaci v čase od 9:00 hod. do 19:00 hod. s tým, že si vyzdvihne maloletého v meste bydliska matky a na tom istom mieste ho po uskutočnení styku odovzdá. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 24.08.2020 (okrem výroku o výživnom, ktorý nadobudol vykonateľnosť dňa 11.08.2020). Na tunajšom súde aktuálne prebieha konanie o výkon súdneho rozhodnutia vo veciach maloletých, vedené pod spisovou značkou 48Em/3/2020, kde bol uznesením č. k. 48Em/3/2020-65 zo dňa 18.02.2022 nariadený výkon rozhodnutia - rozsudku Okresného súdu Bratislava II, č.k. 11P/187/2019-65 zo dňa 06.08.2020 v časti úpravy styku otca G. X. s maloletým J. Á., nar. XX.X.XXXX.

8. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 11P/17/2021-87 zo dňa 02.09.2021 bolo začaté konanie o uloženie výchovného opatrenia. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 11P/143/2021-18 zo dňa 30.09.2021 bolo rodičom uložené výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu v O. C.. Z.., ktorá nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 15.10.2021.

9. Uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 11P/192/2022-19 zo dňa 10.01.2023 bolo rodičom maloletého uložené výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti rodičov zúčastniť sa odborného psychologického poradenstva v O. C..Z.. v rozsahu 60 hodín, za účelom zlepšenia komunikácie rodičov a akceptácie postavenia druhého rodiča, ako aj za účelom posilnenia vzťahu medzi maloletým a otcom a obnovenia pravidelného styku maloletého s otcom bez prítomnosti matky.

10. Rodičia vo viacerých písomných podaniach zasielaných súdu v priebehu konania sumarizovali počet ako i priebeh jednotlivých stretnutí otca s maloletým J.. Súd preskúmaním týchto podaní ako aj oboznámením sa s obsahom spisu 48Em/3/2020 zistil nasledovné: Maloletý J. sa s otcom stretol dňa 19.09.2020 a podľa tvrdení matky, maloletý po tomto stretnutí prestal rozprávať. Od tohto stretnutia matka umožnila otcovi ďalšie stretnutie s maloletým až v júni 2022 a to v trvaní dvoch hodín a v jej prítomnosti. Následne v roku 2021 prebehlo ešte jedno stretnutie otca s maloletým, a to v novembri, v trvaní dvoch hodín. Podaním doručeným súdu dňa 18.05.2022 otec sumarizoval stretnutia s maloletým za obdobie od septembra 2021, pričom vyplynulo že za obdobie 9 mesiacov sa otec stretol s maloletým štyrikrát, spolu cca 8 hodín. Ako dôvod odopretia styku matka takmer vždy uviedla chorobu dieťaťa. Celkovo sa otec v roku 2022 stretol s maloletým J. 11 krát, v celkovom trvaní 24,5 hodiny, pričom za striktného dodržiavania súdom schválenej rodičovskej dohody upravujúcej stretávanie otca s maloletým, mal otec v roku 2022 nárok stretnúť sa s maloletým v celkovom trvaní 240 hodín. V priebehu roka 2023 (do vyhlásenia rozhodnutia dňa 06.09.2023) prebehlo 11 stretnutí otca s maloletým J..

11. Z lekárskeho správ od T. J., pedopsychiatričky, a to z 23.06.2020, 29.09.2020, 03.11.2020 a 15.12.2020, vyplýva, že maloletému bol diagnostikovaný oneskorený vývin reči. Maloletý je zvýšene emočne citlivý, odporúčala, aby maloletý zatiaľ pri návštevách u otca neprespával, pri pretrvávajúcich problémoch po návštevách otca odporúčala styk za prítomnosti matky. Zo správy vypracovanej Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva zo dňa 11.11.2020 vyplýva odporúčanie riešiť starostlivosť o maloletého súdnou cestou so zvážením stretávania sa s otcom za prítomnosti matky.

12. Dňa 13.06.2022 sa uskutočnilo sociálne šetrenie v domácnosti matky, kde bolo zistené, že maloletý má u matky vytvorené vhodné podmienky. Matka počas šetrenia uviedla, že „stretnutia otca s J. prebiehali aj prebiehajú komplikovane už od jeho O. rokov. J. sa po čase stráveného s otcom pomočoval a prestal komunikovať. Mával často nočné mory. Vždy som mala problém dostať ho ako tak do normálneho stavu. Postupne začal rozprávať až počas lockdownu, počas korony keď som bola so synom stále doma len ja nemal teda žiadne stresy a nestretával sa vtedy s otcom. V minulosti sme navštevovali pedopsychiatra T. J. ale kvôli korone sa stretnutia postupne zrušili. Nie je pravda, že by som si vymýšľala J. ochorenia. Syn je v ambulantnej starostlivosti detskej lekárky T. Z., ktorú pravidelne navštevujeme. Povedala, že u detí, ktoré sú v kolektíve iných detí je to normálne. Napriek tomu však predpísala môjmu synovi imunoliečbu. Kvôli oneskorenému vývoju reči a ťažkosťami s rečou ho nechceli ani prijať do materskej školy. Až keď som sa materskej škole, ktorú J. navštevuje zamestnala ako učiteľka, tak môjho syna prijali. Môj syn sa odmieta stretávať s otcom. Nemá rád a bojí sa jeho novej priateľky. Hovorí mi, že je zlá že je bosorka. Nikdy mi však nevravel, že by mu ublížila. Otec mu nevytvorí žiaden program. Myslím si, že syn otcovi nevie odpustiť, že ho v jeho X rokoch opustil a vtedy začali jeho problémy s rečou. Strach však z neho nemá. Syn chodí všade so mnou, nevydrží bezo mňa ani chvíľu. Keď je v Š., tak má často strach. Pýta sa ma, či ho tam už nenechám navždy a či sa vrátim. V minulosti sa syn tiež stretával s otcom mojej prítomnosti, potom začal u neho aj prespávať sám, ale musela som ho častokrát presvedčať aby k nemu šiel. Potom sa však u otca niečo udialo, neviem presne čo a prestal rozprávať. Potom som už odmietala syna k otcovi posilať. Už s otcom nechce ani telefonovať“ Maloletý počas šetrenia uviedol, že s otcom sa nechce stretávať vôbec. Nechce s ním byť sám, len keď je tam mama. Keď sú spolu, tak sa s ním otec ani nerozpráva, nehrá sa s ním. Teta, ktorá s tatom je sa s ním tiež nerozpráva.

13. Na pojednávaní dňa 30.09.2021 otec uviedol že od septembra 2020 sa so synom stretol len raz, v prítomnosti matky, v trvaní asi dvoch hodín. Syn ho aj napriek dlhému obdobiu, čo sa nestretli, spoznal, stretnutie prebehlo v poriadku, so synom sa hrali na ihrisku. Otec chodí po syna každý druhý víkend, v zmysle právoplatného rozsudku, no matka nie je doma a neumožňuje mu prebrať maloletého. Matku vždy vopred upozorní, že príde na styk so synom, matka mu na správy odpovedá aj s týždňovým oneskorením. Matka na pojednávaní uviedla, že sa pridrižiava svojich písomných vyjadrení. Poukázala na zdravotné problémy syna, súvisiace s odchodom otca zo spoločnej domácnosti. Stretnutia maloletého s otcom neumožňovala z dôvodu, že maloletý sa po stretnutí s otcom pomočoval a mal nočné mory. Pokiaľ ide o dobrovoľnú spoluprácu s O. C..Z..., uviedla, že nechcela, aby bol do toho zaťahovaný aj maloletý J.. Matka taktiež uviedla, že u syna je podozrenie na H.J.. Po stretnutí v júni 2021 David nemal tak výrazné psychické problémy, ale odmietal veci, ktoré mal dovtedy zautomatizované. Maloletý mal problémy s adaptáciou v Š., obával sa, že matka poňho nepríde. Rozširovanie styku neprichádza do úvahy, naopak je potrebné aby sa styk konal v prítomnosti matky. Na pojednávaní dňa 21.06.2022 splnomocnená zástupkyňa otca uviedla, že matka umožnila styk otca so synom 2x po 1 hodine a to tak, že boli sami, vonku pri dome matky, po hodine to však ukončila, aj napriek tomu, že to prebiehalo dobre. Stretnutie v O. C..Z.. opäť prebiehalo dobre a matka ho opäť aj napriek tomu ukončila predčasne. Od 09.04.2022 sa otec stretol so synom trikrát. Situácia od posledného pojednávania sa vôbec nezmenila. Matka robí problém v kontakte otca s dieťaťom. Ďalej uviedla, že si vie predstaviť postupné rozširovanie styku, avšak za predpokladu, že by matka spolupracovala, čo sa však nedeje. Matka otca neinformuje o zdravotnom stave maloletého. Matka na pojednávaní uviedla, že otec aj počas ich spolužitia v jednej domácnosti nebýval často doma, so synom netrúvil čas v jej neprítomnosti. Trvala na postupnom predlžovaní trvania styku otca s maloletým. Poukázala na to, že maloletý J. má svoje vývinové tempo a ak sa niekde stala chyba, je nutné to riešiť. Otec uviedol, že neverí tomu, že syn s ním nechce byť, stretnutia s ním vždy prebiehajú bez problémov. Kolízna opatrovníčka odporúčala zintenzívniť stretnutia v O. C..Z.. ako aj styk otca s maloletým, na každú kalendárnu sobotu. Na pojednávaní dňa 15.11.2022 splnomocnená zástupkyňa otca uviedla, že sa opakujú situácie, kedy v čase nariadeného styku otca s maloletým má buď matka iný program alebo je maloletý chorý. Pokiaľ sa situácia nezmení, otec zvažuje podanie návrhu na zmenu zverenia. Otec na pojednávaní uviedol, že stretnutie so synom 20.8.2022 si

užili, bol veselý a šťastný. Chcel by syna zobrať aj k sebe domov. Nespochybňuje synove choroby, no mal za to, že by mu matka mala ponúknuť náhradný termín. Právny zástupca matky na pojednávaní uviedol, že zo strany matky dochádza k poskytovaniu náhradných termínov, otec však cez týždeň nemôže. Matka je pripravená, aby sa rešpektoval rozsah styku stanovený súdnym rozhodnutím postupne. Matka na pojednávaní opäť upozornila na synove ťažkosti po stretnutiach s otcom. S otcom maloletého majú medzi sebou konflikt, na čom nič nezmenilo ani psychologické poradenstvo. Vzťah otca so synom bol narušený aj v čase, keď tvorili pár. Poukázala taktiež na to, že maloletý sa s otcom stretávať nechce. Opätovne navrhovala postupné predlžovanie styku otca s maloletým až kým sa nedosiahne aktuálne stanovených 10 hodín styku.

14. V podaní zo dňa 22.12.2022 otec opätovne poukázal na to, že matka si plánuje program s maloletým v čase, kedy je určený styk otca s maloletým, pričom náhradný termín ponúkla v rozsahu kratšom ako je určené súdom. Komunikácia s matkou je naďalej ťažká, matka direktívne určuje kedy ako bude prebiehať styk a otec sa tomu buď podriadi alebo syna neuvidí vôbec. Matka aj otec vypracovali v zmysle pokynu zákonnej sudkyne na pojednávaní plán stretnutí resp. plán postupného rozširovania styku otca s maloletým, k realizáciu však nedošlo. Matka s návrhom otca na postupné rozširovanie styku nesúhlasila. Dôvodila to tým, že to nie je v najlepšom záujme maloletého. Navrhuje, aby sa postupne rozširoval styk otca s maloletým s aktuálnych cca 4 hodín postupne na 5 hodín, 6 hodín atď. Rovnako súhlasila so stretávaním sa v jej neprítomnosti. Matka žiadala o citlivý prístup otca k maloletému. Taktiež uviedla, že maloletý David býva často chorý, má zníženú imunitu. Pre zmenu práv a povinností tak ako žiada otec nie sú naplnené zákonné predpoklady. Otec v podaní zo dňa 12.12.2022 uviedol, že matka ho neinformuje o zdravotnom stave maloletého, taktiež o plánovaných vyšetreniach. Otec by sa taktiež rád zúčastňoval na vyšetreniach maloletého. Otec ďalej uviedol, že žije usporiadaný život a má vytvorené podmienky na kontakt so svojim synom.

15. Dňa 13.01.2023 sa uskutočnilo prešetrenie pomerov v domácnosti otca, pričom zo Správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny L., ktorý šetrenie vykonal, vyplýva, že maloletý má u otca vytvorené vhodné podmienky. Otec počas šetrenia uviedol, že ho mrzí neustále doťahovanie sa s matkou maloletého, matka mu bráni v styku so synom a hľadá rôzne výhovorky ako sa nestretnúť. Stretávanie so synom v trvaní 4 hodiny je pre otca nepostačujúce. Spoločný čas so synom trávia zmysluplne, chodia do lesa, na prechádzky, zbierať hriby, opekať. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny L. záverom dal na zváženie nariadenie znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológia, ktorý by zhodnotil osobnosť maloletého i jeho rodičov.

16. Na pojednávaní dňa 06.03.2023 splnomocnená zástupkyňa otca sumarizovala stretnutia otca s maloletým za rok 2022 a dospela k tomu, že sa otec s maloletým stretol jedenásťkrát spolu na 24,5 hodiny, pričom pri rešpektovaní súdneho rozhodnutia malo prebehnúť spolu 240 hodín. Poukázala na zlé komunikáciu a rodičov, neschopnosť dohodnúť sa na ničom. S prípadným znaleckým dokazovaním by otec nemal problém. Počas Vianoc matka 2x zrušila termín stretnutia maloletého s otcom, miesto toho ponúkla len jeden náhradný termín v trvaní 6,5 hodiny. Právny zástupca matky uviedol, že na zmenu rozhodnutia v zmysle § 26 Zákona o rodine nie sú splnené podmienky. Poukázal na to, že situácia sa postupne zlepšuje, taktiež poukázal na to, že maloletý má špecifický emocionálny vývoj. K prípadnému znaleckému dokazovaniu uviedol, že má pochybnosti o tom, že by znalec dokázal zhodnotiť emocionálny vývoj dieťaťa, ktorý sa neustále vyvíja. Matka na pojednávaní uviedla, že s maloletým navštevuje logopédiu (maloletý má oneskorený vývin reči), taktiež špeciálneho pedagóga, psychologičku. Špeciálna pedagogička dospela k tomu, že u maloletého bude nutné neurologické vyšetrenie, pravdepodobne mu nespupracujú pravá a ľavá hemisféra, čo môže byť dôsledok traumy, ktorú má maloletý za sebou. Po styku s otcom máva syn nočné more. Otec netrávi čas so synom zmysluplne. Znalecké dokazovanie by predstavovalo len ďalší stres pre maloletého. Kolízna opatrovníčka sa vyjadrila, že je viac ako vhodné, aby maloletý u otca prespával, čím menej času budú spolu tráviť, tým horší vzťah medzi nimi bude.

17. V podaní zo dňa 17.04.2023 matka sumarizovala priebeh stretnutí otca s maloletým od septembra 2022 do marca 2023. Opätovne uviedla, že na rozšírenie styku otca s maloletým nie sú splnené zákonné predpoklady. Maloletý sa pripravuje na Z. Š. J. a vytvorenie ustáleného, podnetného a pokojného prostredia stojí matku veľa úsilia. Akékoľvek narušenie stereotypu je spojené u maloletého so zmenami nálad. K styku otca s maloletým dochádza a bude dochádzať v rozsahu, ktorý neohrozí zdravotný stav alebo duševný vývoj maloletého. Otec vo vyjadrení zo dňa 26.04.2023 uviedol, že matka nepredložila žiadnu lekársku správu o tom, že maloletý má špecifické potreby resp. že potrebuje špecifický prístup.

Matka je neprimerane úzkostlivá, vadí jej, že otec má novú priateľku. Matka nepreukázala žiadny dôvod, ktorý by bránil rozšíreniu styku maloletého s otcom. V čase od marca 2023 do mája 2023 prebehli 3 stretnutia.

18. Na pojednávaní dňa 31.05.2023 otec uviedol, že posledné 3 stretnutia prebehli v poriadku, s maloletým sa spolu hrali. Keď maloletý povedal, že už chce ísť späť k mame, otec ho odviezol. Otec uvádzal, že v žiadnom prípade nechce na syna vytvárať nátlak, vždy, keď mu syn povie, že už chce ísť za mamou, vyhovie mu. Splnomocnená zástupkyňa otca doplnila, že matka nepredložila žiadne potvrdenia, ktoré by odôvodňovali špeciálne potreby maloletého. Matka uviedla, že maloletý bol tri týždne chorý, preto sa styk nerealizoval tak, ako sa mal. S maloletým začala navštevovať Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie. Právny zástupca matky poukázal na to, že posledné stretnutia otca s maloletým prebehli v podstate v taktom rozsahu, ako je stanovené súdom.

19. Dňa 29.06.2023 sa na súde uskutočnil výsluch maloletého, ktorý prebehol v neprítomnosti rodičov, za prítomnosti kolíznej opatrovníčky. Maloletý J. spontánne a veselo porozprával o tom, ako trávi čas s matkou, ako trávi čas s otcom, aké má záľuby, kam sa chystá s matkou na dovolenku, taktiež o výlete s otcom do Zoo X.. Pri zmienke o prespaní otca resp. po položení otázky kolíznej opatrovníčky, či má u otca postieľku, reagoval maloletý J. menej veselo, uviedol, že u otca posteľ nemá, keď je unavený, oddýchne si na gauči. Taktiež porozprával o tom, že v septembri ide do školy.

20. Zo Správy o spolupráci s rodinou z O., C..Z.. zo dňa 07.04.2021 vyplýva, že otec označil za hlavný problém marenie styku so synom matkou. Matka umožňuje styk iba v jej prítomnosti, s čím otec nesúhlasí. S maloletým J. prebehlo jedno stretnutie, zamerané na nadviazanie poradenského vzťahu. Zo Správy o spolupráci s rodinou z O., C..Z.. zo dňa 28.04.2021 vyplýva, že rodičia pristupovali ku spolupráci kladne, spolupracovali so psychológom na individuálnych stretnutiach. S maloletým J. sa uskutočnili 2 stretnutia, ktoré boli zamerané na preukázanie vzťahu maloletého s otcom. Po stretnutiach s maloletým, kedy dieťa nevykazovalo negatívne, ale ani pozitívne emócie voči otcovi, boli obaja rodičia vyzvaní k spoločnému stretnutiu s maloletým synom. Matka umožňuje styk so synom iba za jej prítomnosti, s čím otec nesúhlasil. K spoločnému stretnutiu však nedošlo, a to z dôvodu obáv matky o zdravie a psychiku dieťaťa. Zo Správy o spolupráci s rodinou z O., C..Z.. zo dňa 28.07.2021 vyplýva, že aj napriek viacerým pokusom ku spoločnému stretnutiu nedošlo, a to z dôvodu matkiných obáv o zdravie a psychiku dieťaťa. Na základe uvedených skutočností združenie ukončilo spoluprácu s rodinou. Následne pokračovali stretnutia v O., C..Z.. na základe nariadeného výchovného opatrenia. Zo Správy o spolupráci s rodinou z O., C..Z.. zo dňa 31.01.2022 vyplýva, že zatiaľ prebehol len úvodný kontakt s rodinou, osobné stretnutie sa uskutočnilo iba s otcom, ktorý je iniciatívny vo vyriešení ich problému a má záujem intenzívnejšie sa stretávať so svojím synom. Matka musela osobné stretnutie zrušiť pre chorobu maloletého. Z mesačnej správy O., C..Z.. za marec 2022 vyplýva, že prebehlo osobné stretnutie s maloletým J., ktorý na stretnutie veľmi dobre reagoval, počas celej hodiny bol komunikatívny a hravý. Pri hravej forme s figúrkami o rodine uviedol ako autoritu a dôležitého člena svojej rodiny svojho dedka, potom bola mama, ale nechýbal ani otec, ktorého postavil mimo rodinu ale povedal, že sa na neho teší lebo poobede sa majú stretnúť a že je súčasťou jeho rodiny aj keď s nimi nežije. Je evidentné, že maloletý ešte stále nemá spracovaný odchod otca od rodiny a potreboval by výhradnú pozornosť svojho otca (na začiatku za prítomnosti matky, po čase by bolo správne aby bol otec s maloletým len vo dvojici a časom ho mohol začleňovať do jeho novej rodiny), aby to nemalo dopad na psychiku maloletého. Rodičom bolo odporúčané spoločné stretnutie, za účelom odstránenia komunikačného problému a riešenia situácie. Z mesačnej správy za máj 2022 vyplýva, že s rodinou prebehli telefonické i online konzultácie, prebehlo aj spoločné stretnutie rodičov, z ktorého vyplynulo, že obaja rodičia majú záujem o spoluprácu ako aj o nápravu vzťahu otca so synom. Zo záveru správy vyplýva, že je dôležité, aby rodičia dodržiavali stanovené termíny a maloletý si zvykol na pravidelnosť prítomnosť otca. Postupnosť a opatrnosť je veľmi dôležitá, aj z dôvodu, aby nedošlo k regresu u maloletého. Počas mesiaca apríl 2023 prebehli len telefonické konzultácie s rodinou, pre chorobu maloletého J. a dlhodobú PN. V júli 2023 prebiehali len telefonické konzultácie s otcom. Matka bola s maloletým odcestovaná na dovolenke. Situácia v rodine sa nezmenila, otec stále nie je so synom presne stanovený čas, a to pre chorobnosť maloletého alebo aktuálne z dôvodu, že maloletý je na dovolenke. Otec stále deklaruje svoj záujem byť so synom častejšie.

21. Zo správy Centra poradenstva prevencie zo dňa 15.06.2023 vyplýva, že maloletý sa depistážneho vyšetrenia Š. U. P. T. vo februári 2022 a následne - v apríli 2022 matka požiadala o komplexné vyšetrenie Š. U., ktoré bolo Davidovi na základe depistáže navrhnuté. Vzhľadom na výsledky vyšetrenia David

pokračoval v L. L.G. P. P. T. v školskom roku 2022/23. Rovnako aj v nasledujúci školský rok sme v januári 2023 realizovali v T. J. P. Š. U. D. L.Š., ktorej sa J. zúčastnil, na základe ktorého už nebolo potrebné realizovať komplexné vyšetrenie Š. U. v našom zariadení v jarných mesiacoch. Matka požiadala ešte o možnosť tréningu Elkonina u dieťaťa v našom zariadení, ktorý J. odporúčala logopedička. V správe bolo popísané aj stretnutie s maloletým dňa 10.11.2020 Správanie a hra dieťaťa počas stretnutia bola spontánna. J. sa vyjadroval 1-2 slovne, prípadne v jednoduchých krátkych vetách. Výslovnosť ešte detská, niekedy ťažšie zrozumiteľná. Kratšia výdrž pozornosti. Vyjadril sa, že „k tatinkovi nechce ísť, lebo je tam zlá teta“. Dieťa je ešte fixované na matku. Po kratšej dobe sa pýtalo za mamou. Odporúčané bolo vzhľadom na ďalší optimálny emocionálny a rečový vývin dieťaťa riešiť starostlivosť o dieťa súdnou cestou so zvážením možnosti stretávania sa dieťaťa s otcom v prítomnosti matky.

22. Na pojednávaní dňa 06.09.2023 otec uviedol, že posledné stretnutia s maloletým prebehli v poriadku. 04.09.2023 bol syna odprevadiť do Š., keďže nastupoval do L. G.. Splnomocnená zástupkyňa otca uviedla, že kontakt otca so synom prebieha v poriadku, komunikácia s matkou však je komplikovaná. Matka si naplánovala dlhodobú dovolenku v zahraničí aj na čas, kedy mal byť s maloletým otec. Žiadala, aby súd uložil matke povinnosť informovať otca o zdravotnom stave maloletého ako aj o vyšetreniach, ktoré má absolvovať. Ďalej deklarovala, že otec nebude na maloletého vyvíjať nátlak, otec len potrebuje právny rámec na rozšírenie styku. Matka uviedla, že otca informuje. Nesúhlasila s tým, aby sa otec zúčastnil na L. Š. J. maloletého, no on ja napriek tomu prišiel. Matka opakovane uvádza, že maloletý chodí k otcovi na silu, nechce tam tráviť čas, nechce tam spať. Taktiež uviedla, že maloletému nikdy nebude brániť v styku s otcom. Právny zástupca matky mal za to, že k popieraní rodičovských práv otca nedochádza. Styk otca s maloletým sa nerealizuje jedine v dôsledku choroby maloletého. Matka má záujem, aj do budúcnosti, plniť rodičovskú dohodu. Pre zmenu rozhodnutia nie sú splnené zákonné podmienky. Navrhoval, aby súd návrh otca zamietol pre nedôvodnosť. Na rozšírenie styku neexistuje právny nárok. Podľa Zákona o rodine zmena rozhodnutia je naviazaná na zmenu pomerov, pričom musí dôjsť k podstatnej zmene oproti pôvodným okolnostiam. Ak sa tak nestane, zmena dohody podľa Zákona o rodine nie je možná. Právny zástupca matky zotrval na tvrdení, že existujúca dohoda býva naplnená s výnimkou, kedy dieťa je choré tak že to neumožňuje styk otca s dieťaťom. Okolnosti na strane maloletého, t.j. zjavne nepriaznivý zdravotný stav, kedy býva opakovane chorý + oneskorený vývoj reči v kontexte Z. Š. J., o to skôr neodôvodňujú rozšírenie súčasných pravidiel. Mohlo by to viesť k prvku nestability, čo opäť môže do budúcnosti viesť k ďalším opakovaným konaniam o zmenu úpravy práv a povinností k maloletému. Aj z hľadiska stability prostredia a súčasného režimu je namieste, aby nedošlo k rozšíreniu styku a aby súd návrh zamietol. Kolízna opatrovníčka uviedla, že styk maloletého s otcom je upravený veľmi úzko. Nie je vytvorený priestor na budovanie vzťahu medzi otcom a synom. Poukázala na to, že dieťa má dvoch rodičov, na ktorých má nielen právo, ale ktorých potrebuje.

23. Súd prejednávajúcu vec po právnej stránke posúdil nasledovne:

24. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 24 ods. 6 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo

maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa článku 18 Dohovoru o právach dieťaťa prijatého dňa 20. novembra 1989 v New Yorku podpísaného v mene Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v New Yorku 30. septembra 1990, ktorý pre Českú a Slovenskú Federatívnu Republiku nadobudol platnosť v súlade so svojim článkom 49 ods. 2 dňom 6. februára 1991 štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Rodičia alebo v zodpovedajúcich prípadoch zákonní zástupcovia, majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa.

Podľa čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

25. V zmysle ustanovenia § 26 Zákona o rodine i v spojení s ustanovením § 121 CMP, dohody i súdne rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností možno zmeniť, ak sa zmenia pomery, resp. ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre doterajšiu úpravu, pričom zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov. Hmotno-právnu podmienkou pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností je teda zmena pomerov, ktorá musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výkon rodičovských práv a povinností za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane rodičov alebo na strane maloletého dieťaťa, alebo objektívne - vývojom objektívnych okolností. Ide teda o výnimku zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí, teda možnosť prelomenia prekážky *res iudicata* v prípade splnenia podmienky zmeny pomerov účastníkov relevantnej intenzity a tomu zodpovedajúcu potrebu porovnania tvrdených a preukázaných nových pomerov s pôvodnými pomermi zistenými pri ostatnom rozhodnutí.

26. Rozhodnutie o tom, ktorému z rodičov bude dieťa zverené do osobnej starostlivosti zohľadňuje množstvo faktorov jednak na strane dieťaťa a jednak na strane rodičov. Vo veciach starostlivosti o maloletých sú súdy povinné vždy prihliadať v prvom rade na záujem dieťaťa. Zásadnými okolnosťami, ktoré majú vplyv na rozhodnutie o zverení dieťaťa do starostlivosti jednému z rodičov sú najmä osobnosť rodiča, vzťah rodiča k dieťaťu, charakter, morálka a štruktúra mravných noriem rodičov, rešpekt k právu dieťaťa stýkať sa s druhým rodičom, vzťah dieťaťa ku každému z rodičov či kontinuita prostredia. Úlohou rodiča, ktorý má maloleté dieťa v osobnej starostlivosti, je okrem iného aj to, aby so zreteľom na záujem dieťaťa vytváral priaznivé podmienky na styk tohto rodiča s maloletým dieťaťom, a to najmä vedením dieťaťa k správne mu vzťahu k tomuto rodičovi (R 96/1967).

27. Žiadne rozhodnutie súdu týkajúce sa výkonu rodičovských práv a povinností, medzi ktoré patrí aj úprava styku dieťaťa, nie je nemenné. Podľa ustanovenia § 26 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, (ktoré podľa ustanovenia § 36 ods. 1 tretej vety zákona o rodine treba aplikovať nielen pri úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, ale aj v prípade úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú), ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností. Dôvodová správa k uvedenému ustanoveniu uvádza, že možnosť súdu zmeniť rozhodnutia alebo dohody rodičov o výkone ich rodičovských práv a povinností je daná pri podstatnej zmene pomerov

(závažnejšej zmene nielen krátkodobého charakteru). Aj ustálená súdna prax inštitút zmeny rozhodnutia na základe zmeny pomerov vykladá tak, že musí ísť o zmenu pomerov závažnejšieho charakteru (II. ÚS 110/08).

28. Ako už súd uviedol vyššie hmotnoprávnou podmienkou pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností je zmena pomerov, ktorá musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výkon rodičovských práva povinností za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Musí však ísť o zmenu pomerov podstatnú a závažnú, nie krátkodobého charakteru. Pri rozhodovaní o zmene úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu však súd musí vždy a explicitne prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia, ale tiež aj na právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom.

29. V prejednávanej veci sa súd vysporiadal s vyhodnotením zmeny pomerov a došiel k záveru, že od poslednej úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu došlo k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje a dáva právny základ pre zmenu pôvodného rozhodnutia. Záujem maloletého dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri hľadaní konkrétneho najvhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom a tento záujem vyžaduje, aby sa na jeho výchove podieľali obaja rodičia, ktorí majú v živote maloletého dieťaťa bez pochybností nezastupiteľné postavenie (porovnaj nález ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 554/04). Úloha oboch rodičov v živote maloletého dieťaťa je nezastupiteľná, čo nesporne platí aj v prejednávanej veci. Starostlivosť o maloleté dieťa zahŕňa nielen zabezpečenie materiálnych podmienok, ale nepochybne aj tých nemateriálnych, ktoré umožňujú osobnostný rozvoj maloletého dieťaťa a práve v tomto procese je dôležitá a nevyhnutná účasť oboch rodičov. V prípade, kedy dôjde k rozpadu partnerského vzťahu, je povinnosťou a aj zodpovednosťou rodičov zachovať vzťahy a väzby maloletého dieťaťa, nielen s oboma rodičmi, ale aj s ostatnými rodinnými príslušníkmi. Pokiaľ neboli zistené také skutočnosti, ktoré by viedli k obmedzeniu alebo až pozbaveniu rodičovských práv povinností (čo v prejednávanej veci zistené neboli), nie je dôvod na to, aby rodič, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti súdnym rozhodnutím, sa stretával s týmto dieťaťom vo veľmi obmedzenom rozsahu. Nespornou skutočnosťou v prejednávanej veci je, že styk otca s maloletým, upravený rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 11P/187/2019 zo dňa 06.08.2020, je upravený v pomerne úzkom rozsahu a za uplynulé tri roky sa tento styk nedodržiaval ani v tomto minimálnom rozsahu, ako je súdom stanovený. Otec má právo na styk so svojim synom každú párnú sobotu v kalendárnom mesiaci v čase od 9:00 hod. do 19:00 hod.. Od styku uskutočneného dňa 19.09.2020 sa otec stretol s maloletým celkovo 24 krát, pričom dĺžka stanovená rozsudkom, t. j. 10 hodín, bola matkou dodržaná len pri dvoch stretnutiach, v apríli 2023 a v máji 2023. Dovtedy stretnutia, ktoré sa uskutočnili, prebiehali vo výrazne kratšom čase, ako bolo určené v súdnom rozhodnutí. Matka pri neumožnení styku zväčša argumentovala tým, že maloletý J. je chorý a preto sa nemôže s otcom stretnúť. Súd nechce spochybňovať tvrdenia matky o častej chorobnosti maloletého, v konečnom dôsledku, matka predkladala v priebehu konania lekárske správy a potvrdenia, ktoré naozaj preukazujú, že maloletý J. býva často chorý, na druhej strane však treba brať na zreteľ aj to, že rovnako ako matka, tak aj otec má právo starať sa o svoje dieťa, aj keď je choré. V neposlednom rade súd zdôrazňuje, že starostlivosť otca o maloletého v čase choroby by nepochybne prispela k posilneniu vzťahu medzi otcom a synom. Týmto súd nechce tvrdiť, že má matka odovzdávať otcovi dieťa vo vážnom stave, napríklad s vysokými horúčkami, každopádne nebolo v konaní preukázané, že každé ochorenie maloletého, pre ktoré sa styk nerealizoval, bolo tak závažné, že by sa s ním otec nemohol stretnúť, aspoň na krátky čas. Súd dáva do pozornosti, že za zmenu pomerov sa považuje aj opakované, bezdôvodné a zámerné bránenie druhému rodičovi v styku s dieťaťom. Rodič dopúšťajúci sa takéhoto obmedzovania práva dieťaťa na stretávanie s druhým rodičom a schopný vylúčiť druhého (výchovne spôsobilého) rodiča zo života ich spoločného dieťaťa neposkytuje žiadnu záruku, že výchova dieťaťa splní ciele, ktoré od nej spoločnosť očakáva. Je nepochybne v záujme dieťaťa stretávať sa s oboma rodičmi, pokiaľ sú riadne výchovne spôsobilí, pričom u otca maloletého Davida opak nebol preukázaný, v podstate ani tvrdený zo strany matky.

30. Právo rodiča, ktorému nebolo dieťa zverené do výchovy, stretávať sa s týmto dieťaťom, je jedným z jeho základných práv. Na rozdiel od iných rodičovských práv a povinností môže súd upraviť styk rodiča s dieťaťom len vtedy, ak sa rodičia v tejto otázke nedohodli. Vzťah dieťaťa a rodiča je prirodzeným biologickým vzťahom a každé dieťa potrebuje pre zdravý vývoj pocit spolupatričnosti nielen so svojou

matkou, ale aj so svojim otcom. Len ich vzájomné pozitívne pôsobenie v rámci výchovného procesu dáva záruku riadneho vývoja dieťaťa. Rodič, ktorému maloletého dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, uplatňuje pri styku s ním svoju úlohu pri výchove dieťaťa danú mu v ust. § 28 Zákona o rodine. Úlohou druhého rodiča, ktorý maloleté dieťa vychováva, je okrem iného, aby so zreteľom na záujem dieťaťa, ktorý je prioritný, vytváral priaznivé podmienky na styk druhého rodiča s dieťaťom. Právu styku rodiča s dieťaťom korešponduje právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť, ako aj právo dieťaťa na zachovanie jeho rodinných zväzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov podľa článku 7a 8 Dohovoru o právach dieťaťa.

31. Stretávanie sa maloletého J. s otcom je hlavne v jeho záujme, nakoľko vyrovnaný vzťah k rodičom je dôležitý pre jeho ďalší citový a osobnostný vývoj. Maloletý J. potrebuje mať pri sebe otcovský vzor. Súd v žiadnom prípade nespochybňuje ani nepodceňuje úlohu matky v živote maloletého J., avšak je nutné prihliadať taktiež na rolu otca v živote maloletého, na otcove rodičovské práva (samozrejme aj povinnosti), ktoré sú však pri aktuálne nastavenom styku a zároveň pri aktuálnom dodržiavaní resp. nedodržiavaní styku upraveného súdnym rozhodnutím, minimálne potláčané, ak nie aj obmedzované. Samozrejme, samotná realizácia styku nemôže na maloleté dieťa negatívne vplyvať, styk otca s maloletým musí byť najmä v súlade s najlepším záujmom maloletého. Matka opakovane uvádzala, že maloletý J. má po stretnutiach s otcom nočné mory, pomačuje sa, t. j. poukazoval na zdravotné ťažkosti, ktoré bránia rozšíreniu styku otca s maloletým. Matka uvádzala, že už samotný odchod otca zo spoločnej domácnosti spôsobil maloletému traumy, ktorú do dnešného dňa neprekonal. Taktiež opakovane uvádzala, že po styku uskutočnenom dňa 19.09.2020 maloletý prestal rozprávať, a to v dôsledku traumy (bližšie nešpecifikovanej), ktorú mal údajne prežiť u otca. Nič z uvedeného však matka nepreukázala. Matka doložila na začiatku konania lekárske správy z roku 2020 od pedopsychiatričky, T. J., v ktorých sa uvádza, že maloletý je zvlášť citlivý, je nutné k nemu pristupovať citlivo, aj pokiaľ ide o stretávanie sa s otcom, odporúčaný bol aj styk za prítomnosti matky. Ďalej z predkladaných lekárskejších správ vyplýva, že maloletý má oneskorený vývin reči, matka s ním chodí k logopédovi. Matka s maloletým taktiež navštevuje Centrum poradenstva a psychológie ako aj Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie. Matka však ku dňu vyhlásenia rozhodnutia nepredložila žiadnu aktuálnu lekársku správu alebo lekárske posudok, ktorý by preukazoval, že maloletý J. má také zdravotné ťažkosti, ktoré mu objektívne bránia v stretávaní sa s otcom. Lekárske správy od T. J. sú z roku 2020, odkedy ubehli 3 roky, čo je v živote U. ročného chlapca dosť dlhý čas na to, aby došlo k zásadným zmenám v jeho vývoji. Zo správ od Centra poradenstva a prevencie vyplýva, že stretnutia, na ktorých sa maloletý J. zúčastnil v rokoch 2022 a 2023, boli zamerané na zisťovanie jeho Š. U. a testovanie Š.S. Z.. Taktiež v tejto správe nie je žiaden aktuálny poznatok o zdravotnom stave maloletého, ktorý by bránil v stretávaní sa s otcom vo väčšom rozsahu.

32. V súvislosti so zmenou pomerov, súd poukazuje aj na ďalšiu podstatnú okolnosť, a to uplynutie času. Od posledného rozhodnutia uplynuli 3 roky, čo ako už bolo vyššie uvedené, je v živote U. ročného chlapca dosť veľký časový úsek, za ktorý rozhodne muselo dôjsť k zmenám v jeho vývoji, v jeho vnútornom prežívaní. Maloletý J. za tri roky vyrástol, o niečo viac vyspel, zo Š. sa stal Š.. Súd je presvedčený o tom, že maloletý J. vo svojich U. rokoch a po započatí L. Š. J., je spôsobilý na rozšírenie styku s otcom, a to aj na styk s prespatím. Súd nechce v žiadnom prípade bagatelizovať alebo podceňovať zdravotné problémy, ktoré podľa tvrdení matky maloletý má, úlohou matky, ako rodiča, ktorému je dieťaťa zverené do osobnej starostlivosti, však je okrem iného aj podpora a posilňovanie vzťahu dieťaťa k druhému rodičovi. A práve toto, bohužiaľ, súd v správaní matky nenachádzal, a to aj napriek tomu, že rodičia absolvovali aj psychologické poradenstvo. Matka v priebehu konania tvrdila, že maloletý J. k otcovi chodiť nechce, nechce uňho ani prespať. Je pravdou, že pri pohovore s kolíznou opatrovníčkou dňa 13.06.2022 maloletý uviedol, že s otcom sa stretávať nechce, pri vylúčení pred súdom, o rok neskôr dňa 29.06.2023, nič také neuvádzal. Súd si taktiež kladie otázku, či dôvod na prežívanie negatívnych pocitov maloletého vo vzťahu k otcovi nespočíva aj v postojoch a správaní matky. Je nesporné, že vzťah medzi rodičmi je zlý, komunikácia zlyháva, matkino nastavenie voči otcovi je viac ako negatívne. Je nesporné, že pri tak silne negatívnom postoji matky voči otcovi a zároveň pri tak intenzívnom kontakte matky so synom, aký v tomto prípade matka s maloletým J. má, sa negatívny postoj matky voči otcovi prenáša aj na maloleté dieťa. Matka v priebehu konania deklarovala záujem na postupnom rozširovaní styku, no zarážajúce je, že styk sa nedodržiaval ani v takom rozsahu, ako je stanovený súdnym rozhodnutím. Rodičia absolvovali od roku 2021 psychologické poradenstvo v O. C. Z., najskôr na dobrovoľnej báze, neskôr na základe nariadeného výchovného opatrenia. Zo správ zasielaných týmto združením taktiež vyplývalo, že komunikácia i spolupráca s matkou je komplikovaná.

Matka často rušila dohodnuté stretnutia, zväčša z dôvodu choroby maloletého, stretnutí prebehlo málo, interakcia medzi otcom a maloletým prebehla v minimálnom rozsahu. Keby mala matka záujem na budovaní vzťahu medzi maloletým a jeho otcom, pristupovala by inak aj k tomuto psychologickému poradenstvu.

33. Vzhľadom k tomu, že v priebehu konania maloletý J. dovŕšil už U. rokov, súd mal za to, že v tomto veku už maloletý je spôsobilý vyjadriť svoj názor a teda pristúpil aj k výsluchu maloletého. Maloletý v priebehu výsluchu ani raz neuviedol, že sa s otcom stretávať nechce. Súd však na maloletom pozoroval, že sa cíti byť istejší a vyrovnanejší pri zmienke o matke, čo zohľadnil pri konkrétnej úprave rozsahu styku maloletého s otcom.

34. Súd teda vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v prejednávanej veci došlo k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu pôvodného rozhodnutia, ktorým bola schválená rodičovská dohoda. Jedná sa o zmeny podstatné, závažné a v neposlednom rade o zmeny ktoré netrvajú len krátky čas, konkrétne najmä uplynutie času troch rokov od posledného rozhodnutia, ako aj skutočnosť, že matka dlhodobo obmedzuje stretávanie sa otca s maloletým tým, že styk častokrát neumožní vôbec resp. keď ho aj umožní, netrvá súdnym rozhodnutím upravený čas 10 hodín. Súd však posudzoval navrhovanú zmenu súdneho rozhodnutie najmä aj v kontexte najlepšieho záujmu maloletého a dospel k záveru, že rozšírenie styku maloletého s otcom bude jednoznačne v prospech maloletého, a teda v súlade s jeho najlepším záujmom. Nesporným faktom však je aj to, že maloletý J. je obzvlášť citlivé dieťa, ktoré potrebuje citlivý prístup pokiaľ ide o jeho stretávanie sa s otcom. Maloletý je veľmi naviazaný na svoju matku, čo v konečnom dôsledku nie je na jeho prospech, je nevyhnutné, aby si J. začal budovať a posilňovať vzťah k otcovi, no vzhľadom na ťažkosti, ktoré matka v priebehu konania popisovala, nebolo by vhodné pristúpiť k rozšíreniu styku v rozsahu väčšom ako by bol maloletý spôsobilý zvládnuť. Pokiaľ teda ide o samotný rozsah styku, mal súd za to, že je v možnostiach maloletého prespať u otca aspoň jednu noc, preto styk otca s maloletým rozšíril tak, že ho upravil každú párnú sobotu od 10:00 hod. do nedele do 17:00 hod. Vo zvyšnej časti súd návrh otca zamietol, mal za to, že by nebolo v najlepšom záujme maloletého upraviť styk s otcom v takom rozsahu, ako otec požadoval, a to aj s ohľadom na výsluch maloletého ako aj všetky skutočnosti, ktoré v priebehu konania vyšli najavo. Súd viackrát uvádza, že maloletý J. potrebuje citlivý prístup. Maloletý si najprv musí osvojiť prespávanie u otca na pravidelnej báze a až potom bude možné pristúpiť k prípadnému ďalšiemu rozšíreniu styku, vrátane úpravy styku aj počas sviatkov a školských prázdnin. Súd apeluje na otca maloletého, aby k synovi pristupoval citlivo, netlačil naňho, najmä pokiaľ ide o samotné prespávanie u otca a rešpektoval potrebu maloletého ukončiť styk skôr, ako je upravené. Je veľmi dôležité, aby maloletý J. otcovi dôveroval, mal v ňom istotu a cítil sa bezpečne. Súd taktiež apeluje na matku, aby podporovala vzťah maloletého s otcom a aby v tomto smere na maloletého pozitívne vplývala. Maloletý J. vo veku X rokov je spôsobilý zvládnuť styk s otcom s prespatím. Je priam žiadúce, aby otec so synom trávili spolu viac času, za účelom posilnenia a budovania ich vzájomného vzťahu.

35. Znalecké dokazovanie nepovažoval súd v tejto veci za nutné ani účelné, nadbytočne by to viedlo k ďalšiemu predĺženiu nielen samotného konania, ale taktiež by tým súd vystavil maloletého stresovej situácii, čo súd nepovažoval za vhodné, preto tento dôkaz nevykonal.

36. Súd taktiež nevyhovel návrhu otca na uloženie povinnosti matke informovať ho o zdravotnom stave maloletého, ako aj o všetkých plánovaných lekárskech vyšetreniach. Uvedené súd nepovažoval za nutné ani za vhodné, matka na pojednávaniach tvrdila, že otca o zdravotnom stave maloletého informuje, opak preukázaný nebol. Súd nepovažuje za nevyhnutné, aby matka zasielala otcovi každú lekársku správu týkajúcu sa maloletého, navyše otec ako zákonný zástupca maloletého má právo informovať sa o jeho zdravotnom stave u príslušného lekára.

37. Návrh matky na úpravu styku otca s maloletým v jej prítomnosti súd taktiež zamietol, v priebehu konania nevzhladol žiaden taký dôvod, ktorý by tento nárok odôvodňoval. V lekárske správach z roku 2020 bo síce odporúčaný styk maloletého s otcom za prítomnosti matky, odvtedy však ubehli už tri roky a navyše je nesporné, že maloletý J. bez problémov zvláda styk s otcom bez prítomnosti matky. Taktiež u otca súd nevzhladol žiadnu príčinu, ktorá by nasvedčovala potrebe úpravy styku s maloletým len v prítomnosti matky. V neposlednom rade súd poukazuje aj na negatívny vzťah medzi rodičmi, čo by mohlo viesť do priebehu styku otca so synom, za prítomnosti matky, napätie a negatívne emócie.

Maloletý J. naopak musí byť vystríhaný konfliktom medzi rodičmi, je potrebné a žiadúce ho od takýto situácii uchrániť.

38. Záverom súd uvádza, že aj napriek tomu, že predmetom tohto konania je úprava styku otca s maloletým J., na povrch neustále vyviera pretrvávajúci konflikt medzi rodičmi maloletého ako bývalými partnermi, a to najmä zo strany matky. Súd zdôrazňuje, že neschopnosť rodičov hľadať resp. nájsť konsenzus a vyjsť si navzájom v ústrety nemôže ísť na úkor maloletého syna. Dieťa má právo na kontakt s oboma rodičmi. Právo otca participovať na osobnej starostlivosti o dieťa a na jeho výchove je obmedzené už samotnou skutočnosťou, že dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti matky. Konflikty rodičov, resp. negatívne nastavenie jedného rodiča voči tomu druhému, nemôže byť riešené obmedzovaním či zužovaním rozsahu styku otca s maloletým, ktorý je už beztak nastavený pomerne úzko. Je úlohou matky a tiež aj v najlepšom záujme maloletého zabezpečiť bezproblémový výkon rodičovských práv otca s maloletým, budovať v maloletom pozitívne asociácie vo vzťahu k otcovi a jeho rodine ako aj vytvárať pocit spolupatričnosti k rodine otca, s ktorou maloletý prichádza do kontaktu v nepomerne menšom a výrazne limitovanom rozsahu. Keď bude maloletý vidieť, že matka (ku ktorej prechováva úprimný a pekný vzťah), má pozitívny vzťah aspoň k otcovi, keď už aj nie k jeho rodine, bude to rozhodne pozitívne vplývať na vzťah maloletého k otcovi.

39. O trovách konania účastníkov rozhodol súd podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Mestskom súde Bratislava II, písomne, v troch vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona. Ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.